

Break-out sessie: Van een Nederlands naar een Europees quantum ecosysteem

Break-out leider: Freeke Heijman – te Paske (Independent consultant on quantum- and deeptech innovation – Heijman Consultancy)

Panelleden: Ingrid Romijn (Founder en CEO- Q*Bird) en Hugo Gelevert (QDNL & TNO Vector)

Quantum Delta NL is in 2019 opgericht om de Nationale Agenda Quantum Technologie uit te voeren. Drie teamleden die aan de wieg stonden van Quantum Delta NL blikten terug: wat waren de succesfactoren voor de snelle groei van het quantum ecosysteem, welke sleutelmomenten waren er? Nu de technologie en de bedrijven uit de kinderschoenen zijn, vraagt dit ook om andere stimuleringsmaatregelen, ook in Europese context. De panelleden gaven hun visie op de belangrijkste aandachtspunten voor zowel de nationale als de Europese overheid. De belangrijkste conclusies van de sessie waren:

- **Diversiteit:** Het succes van het Nederlandse quantum ecosysteem is voor een belangrijk deel te danken aan de mensen die op beslissende sleutelposities zaten en die gezamenlijk verantwoordelijk waren voor het bepalen van de koers. Diversiteit in dit team, vanuit de overheid, wetenschap en bedrijfsleven maar ook in persoonlijkheid en achtergrond, maakten het succes van Quantum Delta NL.
- **Toekomst in Europa:** Onze sterke nationale positie kan zich vertalen in een sterke positie in Europa, maar dat is niet vanzelfsprekend. Het spel in Europa draait om partners vinden, je stem laten horen, beleid beïnvloeden. Dat is tijdrovend en kan niet als wij hier in Nederland vooral met elkaar bezig zijn. Dezelfde energie die de afgelopen vijf jaar in Quantum Delta NL zijn gestopt, zouden in de komende vijf jaar in Europa gestopt moeten worden.
- **Schaalvergroting:** De bedrijven worden groter, de technologie volwassener. Dat betekent dat ook de benodigde investeringen groter worden, niet alleen uit de overheid maar ook kapitaalinvesteringen uit de private sector. Het ecosysteem moet deze schaa sprong kunnen maken. De overheid als launching customer, in plaats van als subsidieverstrekker, is een belangrijke voorwaarde hiervoor.